

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***N.M. și alții v. Franța* - [66328/14](#)**

Hotărârea din 3.2.2022 [Secția a V-a]

Articolul 1 din Protocolul nr. 1

Articolul 1 para. 1 din Protocolul nr. 1

Expropriere

Refuzul de a acorda compensații în privința sarcinilor financiare apărute în legătură cu dizabilitatea unui copil, născut astfel din cauza unei erori comise în timpul diagnozei prenatale, prin aplicarea retroactivă a legii: *încălcare*

În fapt – Părinții unui copil care s-a născut cu o dizabilitate în 2001 au intentat o acțiune în despăgubire împotriva unui spital pentru comiterea unei erori medicale în 2006, în nume propriu și în numele copilului lor, dat fiind faptul că acea diagnoză prenatală nu identifica vreo anormalitate. Ei au cerut, între altele, despăgubiri pentru cheltuielile provocate de dizabilitate.

La 7 martie 2002 au intrat în vigoare prevederi legale noi (conținute de articolul L. 114-5 din Codul acțiunii sociale și al familiei (CASF)), care interziceau includerea unor asemenea cheltuieli în calculul prejudiciului pentru care putea fi plătită compensația, adică după nașterea copilului reclamanților (în 2001), dar înainte ca pretenția lor privind compensarea prejudiciului suferit să fi fost formulată (în 2006). Prevederile tranzitorii ale legii stabileau aplicarea ei retroactivă. Totuși, în 2010, Consiliul Constituțional a declarat neconstituționale aceste prevederi printr-o decizie, care a avut la bază o excepție de neconstituționalitate (QPC).

Decizia a dat naștere a două interpretări diferite din partea *Conseil d'État* și a Curții de Casație, cu privire la aplicabilitatea articolului L. 114-5 din CASF la procesele referitoare la evenimentele care au provocat formularea unei pretenții și care au avut loc înainte de intrarea în vigoare a acestei legi, dar în care procesele în discuție au fost inițiate după intrarea în vigoare a legii. *Conseil d'État* a reținut că noile prevederi erau aplicabile unei asemenea situații, pe când Curtea de Casație a considerat că prevederile legii ordinare trebuiau aplicate, cu consecința că aceasta era legea în vigoare aplicabilă la data la care a fost provocat prejudiciul.

În acest caz, în 2014, *Conseil d'État* a reținut că, de vreme ce reclamanții nu au inițiat procedurile înainte de intrarea în vigoare a legislației relevante (la 7 martie 2002), articolul L. 114-5 din CASF era aplicabil în litigiu, și a conchis că acest fapt împiedica acordarea unei compensări a cheltuielilor cu îngrijirea copilului cu dizabilități în timpul vieții sale, compensare la care ar fi fost îndreptățiți pe baza unei linii jurisprudențiale constante anterioare adoptării legii.

În drept – Articolul 1 din Protocolul nr. 1:

În lumina principiilor legii ordinare și a jurisprudenței franceze referitoare la răspundere, potrivit cărora pretenția privind acordarea de compensații se naște odată ce prejudiciul care oferea posibilitatea formulării unei pretenții avusese loc, reclamanții se puteau aștepta, în mod legitim, la posibilitatea de a obține compensații pentru prejudiciul suferit, în conformitate cu cheltuielile de îngrijire a copilului lor cu dizabilități, de îndată ce prejudiciul a avut loc, adică atunci când se naștea copilul, înainte de adoptarea legislației contestate. Prin urmare, aceștia aveau un „bun” în înțelesul primului enunț al articolului 1 din Protocolul nr. 1.

Aplicarea prevederilor articolului L. 114-5 din CASF în cazul acțiunii reclamanților, care excludea de principiu compensarea pentru cheltuielile cu îngrijirea dizabilității copilului lor, a constituit o ingerință care echivala cu o expropriere.

În primul rând, pe baza termenilor deciziei Consiliului Constituțional referitoare la QPC, toate prevederile tranzitorii care stabileau aplicarea retroactivă a articolului L. 114-5 din CASF au fost declarate neconstituționale. Acest fapt a deschis imediat calea aplicării legii ordinare care guverna aplicarea legii în timp. Prin urmare, articolul L. 114-5 din CASF nu putea fi aplicat faptelor care s-au născut înainte de intrarea în vigoare a Legii din 4 martie 2002, indiferent de data la care au fost inițiate procedurile.

În al doilea rând, a existat o divergență între interpretarea adoptată în mod unilateral de către *Conseil d'État* cu privire la intenția legislativului și întinderea neconstituționalității decise de Consiliul Constituțional și interpretarea adoptată de Curtea de Casație.

În aceste circumstanțe, legalitatea ingerinței rezultate din aplicarea articolului L. 114-5 din CASF prin decizia *Conseil d'État* nu putea fi derivată din jurisprudența stabilită și stabilizată a tribunalelor naționale. Astfel, ingerința retrospectivă în bunurile reclamanților nu putea fi considerată ca fiind „prevăzută de lege”, în înțelesul articolului 1 din Protocolul nr. 1.

Concluzie: încălcare (unanimitate)

Articolul 41: chestiunea satisfacției echitabile – rezervată.

(A se vedea și *Maurice v. Franța* [MC], [11810/03](#), 6 octombrie 2005, [Rezumat](#))